

งานสหกิจศึกษาที่มีคุณภาพ และการรับรองงานสหกิจศึกษา

ดร.อลงกต ยะไวทย์

1

Cooperative Education

มาตรฐานสหกิจศึกษาที่เกี่ยวข้อง

- ◎ สถานศึกษาต้องจัดหางานที่มีลักษณะเป็นโครงการหรืองานประจำที่ตรงกับสาขาวิชาชีพและเน้นประสบการณ์การทำงาน
- ◎ สถานศึกษาต้องเปิดโอกาสให้สถานประกอบการได้คัดเลือกนักศึกษา
- ◎ สถานศึกษาต้องเปิดโอกาสให้นักศึกษาเลือกสถานประกอบการตามความสมัครใจ
- ◎ สถานศึกษาต้องทำความตกลงกับสถานประกอบการให้ทุกตำแหน่งงานมีค่าตอบแทน และสวัสดิการต่าง ๆ ตามความเหมาะสมและจำเป็นตามลักษณะงาน

2

Cooperative Education

มาตรฐานสหกิจศึกษาที่เกี่ยวข้อง

- ◎ สถานศึกษาควรให้ข้อมูลลักษณะงานเพื่อประกอบการตัดสินใจของนักศึกษาในการเลือกสถานประกอบการ
- ◎ จำนวนตำแหน่งงานควรมากกว่าจำนวนนักศึกษาในแต่ละสาขาวิชาอย่างน้อยร้อยละ 10
- ◎ มีการให้คำแนะนำแก่นักศึกษาที่ไม่ได้รับการคัดเลือกเพื่อให้ นักศึกษาได้มีโอกาสรับปรุงตนเองสำหรับการสมัครงาน ครั้งต่อไป โดยให้สถานศึกษาเป็นผู้ประสานงาน

3

Cooperative Education

ลักษณะงานสหกิจศึกษาที่มีคุณภาพ

- ◎ เน้นงานประจำ (Work-based Learning)
- ◎ เน้นงานโครงการ (Project-based Learning)
- ◎ เน้นทั้งงานประจำและโครงการ (Work and Project-based Learning)

4

Cooperative Education

Work-based Learning

หลักการ

1. ประสบการณ์ในสถานที่ทำงานต้องถูกจัดเตรียมหรือ
กลั่นกรองแล้วโดยสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งอยู่ภายใต้เงื่อนไข
ของการผลิตบัณฑิตของสถาบันนั้น ๆ
2. ต้องมีความสอดคล้องกันระหว่างงานที่ทำหรือ
ประสบการณ์ที่ได้รับจากสถานที่ทำงานกับสิ่งที่ศึกษา
ในสถาบันอุดมศึกษา

James J. McDonald, 2000

Standardized Work-based Learning Programs in Higher Education

5

Cooperative Education

Project-based Learning

“นักศึกษาสามารถเรียนรู้ได้ลึกและมีศักยภาพในการทำงานที่
ซับซ้อน ถ้าพวกเขามีโอกาสได้เรียนรู้ในสภาพของโลกแห่ง
ความเป็นจริงด้วยการทำโครงการ ต้องสร้างและจัดการ
ความรู้ที่มีอยู่ ต้องสืบเสาะเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ต้องเขียน
ต้องวิเคราะห์ และสื่อสารไปยังผู้ที่เกี่ยวข้อง”

Teaching for Meaningful Learning, 2008

Dr. Brigid Barron and Dr. Linda Darling-Hammond, Stanford University

6

Cooperative Education

Project-based Learning

5 องค์ประกอบสำคัญ

1. ต้องใช้การเรียนการสอนแบบ “โครงการ” เป็นหัวใจสำคัญของหลักสูตร
2. โจทย์ที่นักศึกษาได้รับต้องนำไปสู่หลักการและแก่นความคิดรวบยอด (Central Concepts) ของเรื่องที่ต้องการศึกษา
3. ต้องเน้นการสืบเสาะแสวงหาและการสร้างความรู้ด้วยตัวของนักศึกษา (Constructive Investigation)

Thomas, J. W., 2008
A review of Project-based Learning. 7

Cooperative Education

Project-based Learning

5 องค์ประกอบสำคัญ

4. นักศึกษาต้องขับเคลื่อนงานที่รับผิดชอบตั้งแต่การวางแผนและการจัดการงานให้สำเร็จด้วยตนเอง (Student-driven)
5. ต้องเป็นโครงการที่เกิดขึ้นจริง (Real World) และอยู่ในความสนใจ

NK Mechatronics Project

Thomas, J. W., 2008
A review of Project-based Learning. 8

Cooperative Education

ลักษณะงานสหกิจศึกษาที่มีคุณภาพ

- ๑ ตรงตามสาขาวิชาชีพของนักศึกษา
- ๑ เปิดโอกาสให้นักศึกษานำความรู้จากชั้นเรียนมาสู่การปฏิบัติ
- ๑ ไม่ยากหรือง่ายจนเกินไปสามารถทำแล้วเสร็จได้ภายใน 16 สัปดาห์
- ๑ มีประโยชน์ต่อนักศึกษาและสถานประกอบการ
- ๑ เป็นโจทย์หรือประเด็นปัญหาที่ทำให้ทลายความสามารถของนักศึกษา

9

Cooperative Education

ลักษณะงานสหกิจศึกษาที่มีคุณภาพ

- ๑ ตรงตามหน้าที่และความรับผิดชอบของนักศึกษาในระหว่างการทำงานในสถานประกอบการ
- ๑ มีวัตถุประสงค์รองรับการทำงานของนักศึกษา
- ๑ ผู้นิเทศงานในสถานประกอบการสามารถทำงานนั้นได้หรือมีแนวทางอยู่แล้ว
- ๑ มีความปลอดภัยเพียงพอ
- ๑ ไม่เป็นความลับของสถานประกอบการ
- ๑ ไม่ทำให้เกิดความขัดแย้งในองค์กร
- ๑ ฯลฯ

10

Cooperative Education

ตัวอย่างลักษณะงานคุณภาพ

๑ นิเทศศาสตร์

งานประจำ : งานผู้ช่วย Producer ได้แก่...

งานโครงการ : การออกแบบฉากและจัดหาสถานที่ถ่ายทำ
ภาพยนตร์เรื่อง.....

๑ วิศวกรรมเครื่องกล

งานประจำ : งานผู้ช่วยวิศวกรซ่อมบำรุง ได้แก่...

งานโครงการ : แผนการบำรุงรักษาเชิงป้องกันระบบอัตโนมัติ
ในสายงานการผลิตตัวถังรถยนต์ บริษัท....

11

Cooperative Education

ตัวอย่างลักษณะงานคุณภาพ

๑ ภาษาอังกฤษธุรกิจ

งานประจำ : งานผู้ช่วยเจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ ได้แก่...

งานโครงการ : รูปแบบจดหมายทางธุรกิจเพื่อการติดต่อธุรกิจ
ระหว่างประเทศ บริษัท....

๑ สัตวศาสตร์

งานประจำ : งานผู้ช่วยสัตวบาลเล้าพ่อแม่พันธุ์สุกร ได้แก่...

งานโครงการ : การศึกษาระยะเวลาการจัดเก็บน้ำเชื้อพ่อแม่พันธุ์
สุกรในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันของบริษัท....

12

Cooperative Education

ตัวอย่างลักษณะงานคุณภาพ

๑ รัฐประศาสนศาสตร์

งานประจำ : งานผู้ช่วยเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
ได้แก่...

งานโครงการ : การประเมินประสิทธิภาพการทำงานตาม
แผนกลยุทธ์ประจำปี... อบท.....

๑ นิติศาสตร์

งานประจำ : งานผู้ช่วยนิติกรฝ่ายทรัพยากรบุคคล ได้แก่...

งานโครงการ : การวิเคราะห์ประเด็นทางกฎหมายและ
กรณีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับสิทธิของลูกจ้าง

13

Cooperative Education

ตัวอย่างลักษณะงานคุณภาพ

๑ เศรษฐศาสตร์

งานประจำ : งานผู้ช่วยเจ้าหน้าที่ฝ่ายกลยุทธ์ทางการตลาด
ได้แก่...

งานโครงการ : การวิเคราะห์การถดถอยทางเศรษฐกิจที่
อาจส่งผลกระทบต่อตลาดสินค้าอุปโภคบริโภคในเขต
จังหวัดนครราชสีมา

14

Cooperative Education

การหางานสหกิจศึกษา

แหล่งงานและการพิจารณาคัดเลือก

15

Cooperative Education

รู้และเข้าใจในหลักสูตรที่จัดสหกิจศึกษา

- ◎ จุดเด่นหรือจุดขายของหลักสูตร
- ◎ ความรู้ความสามารถของนักศึกษาในหลักสูตร
- ◎ ลักษณะงานสหกิจศึกษาของหลักสูตรที่มีคุณภาพ
- ◎ แผนการเรียน/แผนการทำงานตลอดหลักสูตร

16

Cooperative Education

แหล่งข้อมูลตำแหน่งงาน

- ๐ สำนักงานพาณิชย์/อุตสาหกรรม
- ๐ หอการค้า/สภาอุตสาหกรรม/สมาคมวิชาชีพ
- ๐ BOI
- ๐ สโมสรไลออนส์/โรตารี
- ๐ ประกาศรับสมัครงาน เช่น จากหนังสือพิมพ์/Website
- ๐ ข้อมูลศิษย์เก่า
- ๐ กลุ่มเพื่อนคณาจารย์
- ๐ นักศึกษาแนะนำ
- ๐ ฯลฯ

17

Cooperative Education

การเลือกสถานประกอบการเพื่อจัดสหกิจศึกษา

- ๐ ระยะทางระหว่างสถานประกอบการกับมหาวิทยาลัย และการ Zoning กลุ่มสถานประกอบการ
- ๐ ขนาดสถานประกอบการ เช่น ทุนจดทะเบียน จำนวนพนักงาน เป็นต้น
- ๐ สัญชาติสถานประกอบการ เช่น ไทย ญี่ปุ่น อเมริกัน เกาหลี จีน เป็นต้น
- ๐ ความมีชื่อเสียงและการได้รับความยอมรับของสถานประกอบการ
- ๐ ความปลอดภัย/ทุรกันดารของทำเลที่ตั้งสถานประกอบการ
- ๐ ฯลฯ

18

Cooperative Education

การรับรองงานสหกิจศึกษา

19

Cooperative Education

วัตถุประสงค์

เพื่อประกันและสร้างความมั่นใจได้ว่า “งานที่นักศึกษาได้รับมอบหมายจากสถานประกอบการให้ปฏิบัติ มีคุณภาพเพียงพอ”

20

Cooperative Education

รับรองงานสหกิจศึกษาเมื่อไร

ก่อนการประกาศงานให้นักศึกษาทราบ แล้วจึงจะเปิดโอกาสให้นักศึกษาสมัครงานได้ตามความสนใจ

21

Cooperative Education

กระบวนการรับรองงานสหกิจศึกษา

1. สถานประกอบการเสนองานมายังมหาวิทยาลัย
2. เจ้าหน้าที่สหกิจศึกษาหรือคณาจารย์ผู้รับผิดชอบตรวจสอบประวัติสถานประกอบการและคุณภาพงานเบื้องต้น จะติดต่อสอบถามสถานประกอบการหากข้อมูลไม่ครบหรือไม่ชัดเจน
3. กรอกข้อมูลในฐานข้อมูลของสถานประกอบการและจัดทำแบบรับรองคุณภาพงาน

22

Cooperative Education

กระบวนการรับรองงานสหกิจศึกษา

4. จัดส่งแบบรับรองคุณภาพงานไปยังผู้รับรองงานของสาขาวิชา อาจอยู่ในรูปบุคคลหรือคณะบุคคล
5. เงื่อนไขการรับรองงานขึ้นอยู่กับระดับคุณภาพของงาน

23

Cooperative Education

ข้อมูลประกอบการรับรองงานสหกิจศึกษา

- ๑ ข้อมูลเกี่ยวกับสถานประกอบการ เช่น
 - ชื่อสถานประกอบการ
 - ที่อยู่
 - ประเภทธุรกิจ
 - จำนวนพนักงาน
 - ชั่วโมงการทำงานต่อวันหรือต่อสัปดาห์
 - กะในการทำงาน (Shift Work)
 - ช่วงเวลาเข้า-ออกงาน
 - การทำงานล่วงเวลา

24

Cooperative Education

ข้อมูลประกอบการรับรองงานสหกิจศึกษา

- ๑ ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะงาน เช่น
 - ตำแหน่งงาน
 - จำนวนที่รับ
 - ลักษณะงาน (Job Description)
 - คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง (Job Qualification/ Specification, Special Skills)
 - ค่าตอบแทน สวัสดิการ
 - ผู้ниเทศงาน
 - อุปกรณ์ที่นักศึกษาต้องนำติดตัวไป

25

Cooperative Education

ข้อมูลประกอบการรับรองงานสหกิจศึกษา

- ๑ ข้อมูลประวัติการรับนักศึกษาของสถานประกอบการ เช่น
 - เคยรับในสาขาอะไรมาบ้าง
 - ปีที่เคยรับ
 - จำนวนที่เคยรับ
- ๑ ข้อสังเกตจากคณาจารย์นิเทศท่านก่อนหน้าในสถานประกอบการนี้

26

Cooperative Education

การประเมินงานสหกิจศึกษาที่ควรรับรอง

เป็นงานที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดของสาขาวิชา

27

Cooperative Education

การประเมินงานสหกิจศึกษาที่ไม่ควรรับรอง

- ◎ เป็นงานที่ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สาขาวิชากำหนด เช่น
 - ให้ข้อมูลของสถานประกอบการไม่ชัดเจน
 - ไม่กำหนดระยะเวลาการปฏิบัติงานที่ชัดเจน
 - ตำแหน่งงานไม่ตรงตามสาขาวิชา
 - ลักษณะงานกว้างเกินไป
 - ไม่มีค่าตอบแทนและสวัสดิการ

28

Cooperative Education

การจัดการงานสหกิจศึกษาที่ไม่รับรอง

- ◎ ยกเลิกงาน โดยแจ้งให้สถานประกอบการทราบ
- ◎ ส่งต่องาน ให้สาขาวิชาอื่นหรือมหาวิทยาลัยอื่นที่เกี่ยวข้อง
- ◎ พัฒนาปรับปรุงงาน โดยการเจรจากับสถานประกอบการ และร่วมกันกำหนดงานสหกิจศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

29

Cooperative Education

สหกิจศึกษากับนวัตกรรมและทรัพย์สินทางปัญญา

30

Cooperative Education

สหกิจศึกษากับนวัตกรรมและทรัพย์สินทางปัญญา

- ◎ กรณีศึกษา “รถยนต์ใช้น้ำ”
- ◎ กรณีศึกษา “การให้ความอบอุ่นในเล้าอนุบาลลูกสุกร”